

Niet snoepen!

EEN KERSTVERAAL,
OP WAARHEID GEGROND

door

JOHANNA.

NIJKERK — G. F. CALLENBACH.

NIET SNOEPEN!

EEN KERSTVERHAAL

OP WAARHEID GEGROND

DOOR

JOHANNA

Schrijfster van: „Vrede op aarde,” „Jan's verzoeking,” enz.

~~~~~  
DERDE DRUK.  
~~~~~

NIJKERK — G. F. CALLENBACH.

Het was de dag vóór Kerstfeest. Het weder, dat gewoonlijk omstreeks dien tijd de aarde met een blinkend feestkleed tooit, was somber en droevig. Geen enkele zonnestraal verlichtte de lange straten en breede pleinen van de groote koopstad A. Zwarte, donkere wolken bedekten de lucht. Onafgebroken viel de regen in stroomen op de daken en straten kletterend neder.

Hoewel het weder zoo ongunstig was, en de avond reeds begon te vallen, zoo waren de straten toch niet eenzaam en verlaten. Met het oog op de twee feestdagen, die stonden gevierd te worden, spoedden zich vele menschen, bijna allen voorzien van een groote boodschappenmand, van den eenen winkel naar den anderen. Zoodra zij hun inkoop voor het feest hadden gedaan, haastten zij zich weder te keeren naar hun warme en gezellige woningen, waar het vuurtje zoo heerlijk brandde, en het gas- of lamplicht zoo vriendelijk scheen.

Onder de vele menschen, die zich op straat bevonden, waren ook twee kinderen. Het scheen wel, dat zij zich om den regen niet zeer bekommerden, want zij lachten en babbelden maar voort onder de groote parapluie, die hen tegen den regen moest beschermen. Anton, de oudste van dit tweetal, een flinke jongen van 12 jaren, hield met beide handen de parapluie vast, en Betsy, die ongeveer twee jaren jonger was, droeg de boodschappenmand, die bijna gevuld was met allerlei goede dingen.

„Anton!” zei Betsy, „wij moeten nu nog alleen meel en suiker halen; dan hebben wij alles gekocht, wat Moeder ons bevolen heeft.”

„Alles, alles is voor het heerlijk feest!” riep Anton uit en stampte daarbij van blijdschap met de voeten op den grond, zoodat het water van de straat omhoog spatte.

„Anton, Anton!” zei Betsy, „stap toch wat voorzichtig, want je maakt ons door je springen nog natter, dan we al zijn; houd toch de parapluie recht, want al het water druipt op mijn hoed.”

„Wat komt het er op aan, dat wij vandaag eens nat worden?” antwoordde de knaap, „’t is morgen feest.”

Beiden gingen nu den kruideniers- en grutterswinkel binnen, waar zij elken Zaterdag hun boodschappen haalden, kochten er suiker en meel en sloegen vervolgens, zeer feestelijk gestemd, den weg in naar huis.

Inderdaad mochten Anton en Betsy met vreugde het Kerstfeest te gemoet zien. In hun verbeelding zagen zij reeds zichzelf en al de andere huisgenooten den volgenden avond gezeten rondom de tafel in het helder verlichte woonvertrek. Moeder had beloofd, dat zij alles zoo feestelijk mogelijk zou maken. Dat zij dit ernstig van plan was, daarvan getuigden de vele grootere en kleinere pakjes, welke zich in Betsy’s groote mand bevonden. Maar niet alleen de tulband en de chocolademelk, welke den volgenden avond zouden gegeten en gedronken worden, beloofden den Kerstdag tot een feestdag voor hen te zullen maken, — o neen! Hoewel zij die traktatie niet gaarne zouden hebben gemist, begrepen zij toch zeer goed, dat deze niet het gewichtigst gedeelte van den feestdag was. Hun ouders hadden hun dat meermalen goed op het hart gedrukt. Zij wisten zeer wel, dat wij ons op Kerstfeest in de eerste plaats moeten verheugen over de geboorte van den Heere Jezus Christus, Gods Zoon, die op aarde kwam om zondaren zalig te maken van hun zonden. Des morgens gingen zij met Vader en Moeder naar de kerk, waar zij met eerbied naar het voorlezen van de kerstgeschiedenis luisterden en met de groote menschen mochten medezingen; des middags naar de

Zondagsschool, waar alle kinderen dien dag aanwezig waren, ook die, welke op andere Zondagen nog al eens gemist werden. Daar hoorden zij opnieuw de heerlijke geschiedenis van het kindeken in de kribbe verhalen; zongen tot Zijn eer schoone liederen en keerden, nadat de onderwijzer God had gedankt voor Zijne groote onverdiende liefde, aan arme verloren zondaars bewezen, vroolijk naar huis terug. En hoe blijde waren zij dan met het kerstboekje, dat zij beiden ontvangen hadden! Dat moest aanstonds gelezen worden. Eindelijk kwam de avond, waarop Vader gewoon was met zijn kinderen te spreken over den liefdevollen Zaligmaker, over Maria, Jozef en de herders, waarna hij ten slotte een verhaal vertelde.

Op al die dingen vergastten Anton en Betsy zich reeds, toen ze op dien avond in den regen naar huis terugkeerden.

Vader had hun dien dag beloofd om op Kerstavond een geschiedenis uit zijn eigen jeugd te zullen vertellen. Zulk een verhaal van Vader uit den tijd, toen hij nog klein was, vonden de kinderen veel mooier dan het mooiste vertelsel ter wereld. En Vader kon zoo heerlijk vertellen! Daarom was het zoo jammer, dat hij daarvoor zoo weinig gelegenheid had, want in de week moest hij den ganschen dag hard werken om voor zichzelf en vrouw en kinderen het dagelijksch brood te verdienen. Meestal kwam hij des avonds thuis, als Anton en Betsy reeds sliepen. Des Zondags behoefde Vader wel niet te werken, maar had hij toch weinig tijd om te vertellen. Des morgens ging hij altijd naar de kerk, veelal vergezeld van vrouw en kinderen. Na kerktijd brak spoedig het etensuur aan. Nauwelijks was de maaltijd afgelopen, of Anton en Betsy maakten zich gereed voor de Zondagsschool, die zij nooit verzuimden. Waren zij weer goed en wel thuis, dan sloeg, voordat zij wisten, dat het reeds zoo laat was, het uur, waarop Vader naar de avondkerk ging. Wanneer hij

weer thuis kwam, schoot er gewoonlijk niet zooveel tijd over om nog aan het verhalen te gaan. De kinderen gingen dan spoedig ter ruste.

Hoewel niet veel vrijen tijd hebbende en dus weinig thuis zijnde, deed Gerrit Kroon — zoo heette Antons en Betsy's vader — toch alles, wat hij kon om zijn vrouw en kinderen ten zegen te zijn. Daar hij wist, dat het eenige ware geluk slechts bestaat in den dienst des Heeren, en dat alle tijdelijke en geestelijke zegeningen van Hem komen, zoo ging hij des morgens nooit naar zijn werk zonder eerst een ernstig en krachtig gebed te hebben opgezonden om bewaring van alle kwaad en van alle zonden voor zichzelf en de zijnen. Na vervolgens een kort woord uit de Heilige Schrift gelezen te hebben, spoedde hij zich naar zijn werk, vast geloovende, dat de Heer zoowel thuis bij de zijnen bleef als met hem naar zijn arbeid ging.

Onderwijl wij, kleine lezers en lezeressen! u dit alles verteld hebben, waren Anton en Betsy voortgewandeld. Toen zij reeds dicht bij huis waren, zagen zij aan hun rechterhand een grooten speelgoedwinkel, waar de schoonste dingen, welke ooit kinderharten konden verblijden, achter de ruiten te kijk lagen. Wat al prachtige ballen, scheepjes, wagentjes, poppen! Het één was al begerlijker dan het ander. Maar 't mooist van alle dingen vonden broër en zuster een kerstboompje, waarvan de kaarsen juist waren aangestoken, kaarsen van allerlei kleur. Tot hun verbazing draaide het boompje voortdurend rond. Daardoor waren zij in de gelegenheid om alle dingen te bezichtigen, welke er aan hingen, want telkens kwam hetzelfde voorwerp, na de ronde gedaan te hebben, voor hun oogen weer terug. Alles aan den boom fonkelde door het licht, dat de kaarsen er op wierpen. Bij elke wending zagen de kinderen nieuwe dingen tusschen de takken schitteren. In één woord: zóó iets hadden zij nog nooit gezien.

Geen wonder, dat Anton en Betsy opgetogen van

blijdschap voor den winkel bleven staan. Terwijl hun oogen zich aan al dat schoone vergastten, hield er vlak vóór den winkel een rijtuig stil, waaruit een dame stapte, die zonder twijfel eenige inkoopten wilde doen. Op 't zelfde oogenblik, dat de dame den winkel wilde binnengaan, hoorden Anton en Betsy iets op den grond vallen. Daar hun ouders hun geleerd hadden steeds beleefd en gedienschtig te zijn jegens rijk en arm, zoo bukten zij zich haastig om het gevallen voorwerp uit het slijk op te rapen, ten einde het aan de dame te overhandigen.

„Wel, gij zijt beste kinderen,” zeide deze, terwijl zij het beursje uit Antons hand aannam. „Daar het morgen Kerstfeest is, wilt gij misschien gaarne voor dien dag iets koopen? Hier hebt gij beiden wat van mij. Gij moogt er iets voor koopen. Ik dank u nog wel, dat gij mijn beursje voor mij hebt opgeraapt. Dag, beste kinderen!” Dit zeggende, stapte zij, hen nog eens vriendelijk toeknikkende, den winkel binnen.

Toen Anton en Betsy hunne handen opendeden, zagen zij, dat zij ieder een kwartje ontvangen hadden. Hoe blij waren zij daarmede!

Nu ware het voorzeker van die dame verstandiger geweest, wanneer zij zelve iets voor de kinderen in den speelgoedwinkel had gekocht. Zij zouden alsdan voor een groote verleiding en voor veel verdriet zijn bewaard gebleven, maar daaraan scheen de vriendelijke geefster niet te hebben gedacht.

Anton en Betsy overlegden nu, wat zij met het geld zouden doen. Zij bezaten thuis ieder een spaarpot, waarin alles geworpen werd, wat zij zoo nu en dan van een oom of tante of van een ander ontvingen. Hun ouders wilden volstrekt niet toestaan, dat zij het kostelijke geld zouden versnoepen. Snoepers worden dieven. Dat was hun al vroeg in het geheugen geprent. Van tijd tot tijd mochten zij wel eens wat koopen, wanneer zij iets zagen, dat zij zeer graag zou-

den willen bezitten, maar van snoepen was nooit sprake. Met het meeste verlangen werden de spaarpotjes geopend tegen den tijd, dat Vader en Moeder verjaren zouden. Dan werd er voor een gedeelte van de opgespaarde penningen een geschenkje gekocht, en zulk een geschenkje van het „eigen” geld der kinderen had in de oogen der jarige ouders de grootste waarde.

Misschien omdat de regen nu niet meer met stroomen van den hemel nederviel, gelijk dit nog weinige oogenblikken te voren het geval was geweest, bleven de kinderen zoo langen tijd vóór den winkel staan om te beraadslagen, wat zij toch met het geld zouden doen. De dame had gezegd, dat zij er iets voor mochten koopen. Eindelijk besloten zij, dat zij ieder een stuiver zouden versnoepen en het overige geld in den spaarpot werpen. Wel was hun hart niet rustig, toen zij het snoepgoed kochten en haastig opaten, maar daarover zetten zij zich zooveel mogelijk heen. Met twee dubbeltjes in de hand kwamen Anton en Betsy daarna thuis.

Een ieder uwer, kinderen! zal wel eens ervaren hebben, dat, wanneer wij de eene of andere zonde hebben gepleegd, welke wij voor de menschen verbergen willen, een tweede en dikwijls nog ergere zonde spoedig volgt.

Op de ongehoorzaamheid, namelijk op het snoepen van Anton en Betsy, volgde weldra een schandelijke leugen. Toen hun moeder hun spaarpotjes had gehaald, lieten zij beiden hun twee dubbeltjes er in glijden, nadat zij eerst uitvoerig verhaald hadden, wat er op de stoep vóór den winkel was voorgevallen, en hoe zij aan het geld waren gekomen.

„Het is heel aardig van die dame, kinderen! dat zij u beiden twee dubbeltjes gegeven heeft,” zei Moeder daarop. „Hadt ge er niet liever wat voor willen koopen?”

Anton en Betsy wisten eerst niet, wat zij zeggen

zouden. Bij die vraag van Moeder sloeg hun de schrik om 't hart. Zij zagen eerst elkaar met benauwde gezichten aan en antwoordden toen zachtjes: „Neen, Moeder!” Het was maar goed, dat Moeder hen niet aankeek, want dan zou zij op beider gelaat een hoogroode kleur gezien hebben, en tevens een viertal neergeslagen oogen. Nu echter kreeg zij geen kwaad vermoeden.

Antons en Betsy's genoeg was evenwel dien avond voor goed bedorven. Zij waren zelfs blijde, dat het uur spoedig sloeg, waarop zij gewoon waren ter ruste te gaan.

„Bets!” riep Anton, toen hij zeker reeds een uur in bed had gelegen, „Bets! slaapt ge al?”

„Neen!” antwoordde een bevend stemmetje, „o, neen!”

„Ik kan niet slapen,” zei Anton met een zucht.

„Ik ook niet,” sprak Betsy. „O, Anton! hadden wij het maar niet gedaan.” Daarop begon zij luidkeels te schreien en te snikken. „O, o, Anton! hadden wij het maar niet gedaan! En nu is het morgen Kerstfeest.”

Maar gedane zaken nemen geen keer, zooals het spreekwoord zegt.

Anton legde zich met een zucht weer neder, maar het schreien van zijn zusje en zijn eigen onrustig geweten hielden hem wakker.

Weldra zat hij weer overeind.

„Stil Bets!” zei hij. „Moeder zal je hooren.”

„O, ik wou maar, dat zij het wist,” snikte Betsy.

„Ik wou, dat wij het haar dadelijk hadden verteld, . . . en morgen is het Kerstfeest.”

Het is moeielijk te zeggen, hoelang de droefheid der kinderen nog zou hebben voortgeduurd, ware Moeder niet eindelijk gekomen. Deze had de gewoonte, om, wanneer de kinderen een tijdlang in bed lagen, te komen zien, of zij wel rustig sliepen. Hoewel dit bijna altijd het geval was, zoo vond zij hen op dien

avond vóór het Kerstfeest nog geheel wakker, en (hetgeen haar natuurlijk zeer verwonderde) badende in hun tranen. Het duurde nu niet lang meer, of Moeder wist alles, wat er gebeurd was. Hoewel het Anton en Betsy rust gaf, dat hun moeder alles wist, zoo konden zij toch niet gaan slapen, voordat zij hun zonden ook aan den Heer beleden en Hem gesmeekt hadden, hun hunne ongehoorzaamheid en leugen te willen vergeven.

Zou ik aan U mijn hart niet geven,
 U, die mij 't eerst hebt liefgehad?
 Zou ik nog langer U weerstreven,
 U, die Uw heerlijkheid vergat,
 En als een kindje, klein en teer,
 Laagt in de kribbe neer?

Ik wil, o Heer! mijn hart U geven,
 Zij 't ook met zonde en schuld belaan;
 Wil mij, o Heiland! nooit begeven;
 Zie mij steeds in genade aan,
 In die genâ, die U bewoog
 Te komen van omhoog.

Ik wil aan U mij overgeven
 Ook in mijn laatsten oogenblik;
 Gij schenkt mij 't eeuwig, zalig leven:
 Dies sterf ik zonder angst en schrik;
 In 't donk're doodsdal blijft Gij mij,
 O Heer! getrouw nabij.

Eens zal in heerlijkheid daarboven,
 Te midden van de ontelb're schaar,
 Ook mijn verlostte ziel U loven
 Om Uwe liefde, wonderbaar;
 U loven, kind van Bethlehem!
 In 't nieuw Jeruzalem.

Dit lied ¹⁾ werd op Kerstavond gezongen in he t
 warme gezellige huisvertrek van Gerrit Kroon. Het was
 buiten zeer vroeg donker geworden, doch de kinderen
 vonden dat niet jammer. Integendeel! Hoe eerder het
 donker was, des te eerder werd het licht ontstoken en
 begon de huiselijke feestvreugde, waarnaar de kinderen
 zoo langen tijd begeerig hadden uitgezien. De eetwaren,
 welke zij den vorigen dag hadden gekocht, stonden,
 geheel van gedaante veranderd en in aanlokkelijken
 vorm, op tafel, terwijl op de kachel de chocolademelk
 reeds kookte en dampte.

Allen, Vader, Moeder, Anton en Betsy hieven nu
 met luide stem de eerste twee verzen van Psalm 98
 aan, waarna de eerste God hartelijk dankte voor Zijn
 onuitsprekelijke liefde en genade, die Hem bewogen
 had Zijn dierbaren Zoon Jezus Christus te zenden tot
 een Zaligmaker voor arme, schuldige, verloren zondaars.
 Hij bad dringend, dat zij allen zich maar, arme
 zondaars mochten gevoelen, opdat zij tot dien Redder
 en Behouder zouden komen met al hun zonden; in
 Hem gelooven, en alzoo niet verderven, maar het
 eeuwige leven hebben. Daarop las Vader uit Lukas 2
 de schoone kerstgeschiedenis voor en deed zijn kin-
 deren tal van vragen. Aan hun antwoorden was duidelijk
 te merken, dat zij gewoon waren tehuis bij het lezen
 van den bijbel en op de Zondagsschool bij het onder-
 wijs goed op te letten. Toen Vader zijn laatste vraag
 had gedaan, vroegen de kinderen, of zij nog enkele
 kerstliederen, welke zij op de Zondagsschool hadden
 geleerd, mochten zingen. Natuurlijk hadden de ouders
 daar niets tegen.

Nadat de laatste tonen hadden weerklonken, zag de
 vader de kinderen met grooten ernst aan en zeide, dat
 hij met droefheid gehoord had, wat er den vorigen
 dag was voorgevallen, maar tevens met blijdschap ver-

¹⁾ Wijze: „Ich will Dich lieben.“

nomen, dat zij, behalve aan hun moeder, ook aan God hun schuld hadden beleden en om vergeving gevraagd. Hij zou hen dus niet meer daarover bestraffen, maar hun eene, voor het geheele leven, leerrijke geschiedenis uit zijn eigen jeugd mededeelen.

„Ik heb u reeds vroeger verhaald,” zoo begon hun vader, „dat ik reeds vroeg mijn lieve moeder moest missen. Ik was pas acht jaren oud, toen zij van ons scheidde. Nog herinner ik mij, hoe mijn vader, die op zee voer, maar, Gode zij dank! juist van een zijner verre reizen was teruggekeerd, voordat mijn moeder stierf, mij op den laatsten avond van haar leven bij haar ziekbed bracht. Hoe menigmaal had zij, die daar zoo hulpeloos lag, mij op haar schoot genomen en mij verhaald van den Heere Jezus; en van alles, wat Hij gesproken en gedaan had en van het Vaderhuis, dat Hij door Zijn lijden en sterven ontsloten had. Wij wisten, dat de poort van dat huis met de vele woningen zich weldra ook voor háár zou openen.

„Lieve jongen!” zei zij, zoodra zij mij zag, met een stem, die zóó zacht klonk, dat ik haar woorden nauwelijks kon verstaan, — „lieve jongen! de Heer zal mij weldra tot Zich nemen. Ik weet dat. Al ben ik dan niet meer op aarde bij u, bedenk toch steeds, dat ik u duizend malen in mijn gebeden aan den Heer heb opgedragen en overgegeven.”

Ik hoorde die woorden wel, maar werd zoo door mijn droefheid overweldigd bij de gedachte van haar stem nooit meer hier op aarde te zullen hooren, dat ik bitter begon te weenen.

„Bedaar, mijn lieveling! bedaar!” hernam zij. „Bedenk, dat het de wil des Heeren is, en dat ik daarboven u hoop weer te zien, om niet meer te scheiden.”

„Ik wil meegaan, moeder, lieve moeder,” snikte ik.

Liefkoozend streek zij met haar zwakke hand over mijn hoofd en fluisterde: „Gij moet voor den Heer leven.” Zij wilde nog meer zeggen, maar, hetzij zij

zich te veel had ingespannen of mijn droefheid haar te zeer had aangedaan, — zij kon niet meer spreken. Mijn vader bracht mij naar bed; maar ik kon den slaap niet vatten, ging daarom overeind zitten en luisterde met zekeren angst naar al de geluiden in huis.

Toen ik, na eenige uren onrustig geslapen te hebben, ontwaakte en wilde opstaan, stond mijn vader vóór mij en vertelde mij, dat mijn moeder was gestorven en naar den hemel gegaan. Dit was, zooals gij begrijpen kunt, voor mij een oorzaak van groote droefheid. Ook bracht de dood van mijn goede moeder in mijn levensloop een groote verandering teweeg. Mijn vader ging spoedig weer naar zee. Er moest nu raad geschaft worden. Waar zou ik heengaan en blijven, zoolang mijn vader van huis was? Den dag vóór zijn vertrek bracht hij mij bij zijn eenige zuster, die getrouwd was en vier kinderen bezat, onder welke een jongen van mijne jaren. Van tante had ik altijd veel gehouden. Zoo dikwijls mijn moeder mij naar haar had medegenomen, was zij altijd zeer vriendelijk voor mij geweest, maar tot oom had ik mij nooit zeer aangetrokken gevoeld. Oom kon, vond ik althans, op zulk een onaangename wijze iets zeggen. Wanneer hij lachte, deed hij dit altijd om zijn eigen aardigheden, nooit om die van een ander. Die aardigheden bestonden meestal hierin, dat hij iemand, zooals men dat noemt, „bij den neus had gehad” of, zooals hij zich uitdrukte, eens flink „getroefd” had. In één woord: hij was iemand, die met zichzelf en met al zijn handelwijzen zeer was ingenomen, ja! die zich zelfs op zijn onrechtvaardigste daden beroemde. Zoo herinner ik mij, dat hij eens, na lang en breed uitgeweid te hebben over de degelijke opvoeding, welke zijn kinderen van hem geno'en, tot iemand zeide: „Ja, ik ben zeer streng voor mijn jongens: zij krijgen somtijds een pak slaag, al hebben zij het niet verdiend.” Na die woorden lachte

hij weer op die onaangename wijze, welke mij zoo afkeerig van hem maakte.

Hoewel ik niet zeer begeerde mij te buigen onder het juk, dat mij wachtte, zoo lachte het denkbeeld van dagelijks onder kinderen te verkeerren, mij toch zeer toe. Daar ik als eenig kind altijd alleen was geweest, stelde ik mij van den omgang met mijn neefjes en nichtjes veel goeds voor, meer dan mij in werkelijkheid te beurt is gevallen.

Vader dan trad de kamer binnen, terwijl hij mij bij de hand vasthield. Tante kwam dadelijk naar ons toe, kuste mij en zeide zachtjes: „Arme jongen!” Die liefkoozing en die hartelijke, deelnemende woorden deden mij goed, doch oom nam dadelijk mijn blijdschap weg door mij op ruwe wijze naar zich toe te trekken en tot Vader te zeggen: „We zullen dat jongsken wel eens ontbolsteren.” Nadat mijn vader van mij afscheid had genomen, werd ik met de andere kinderen alleen gelaten.

Na dat afscheid van mijn vader brak er voor mij een geheel nieuw leven aan. Hoeveel moest ik missen, wat mij voorheen gelukkig maakte. Niet alleen waren mijn ouders niet meer bij mij, maar ik was bovendien in een huisgezin gekomen, waar naar God noch naar zijn gebod werd gevraagd. Aan bidden of bijbellezen werd niet gedacht, noch des morgens, noch des avonds. Des Zondags ging tante wel eens een enkelen keer naar de kerk, maar oom en de neefjes en nichtjes nooit. „Mijn kerk is de natuur,” placht hij te zeggen. Doch wanneer hij des Zondags met ons ging wandelen, kon ik nooit aan zijn gesprekken merken, dat zijn „kerk” hem stichtte, noch dat hij er zijn God ontmoette en eerbied betoonde

Zooals ik reeds zeide, werden de kinderen door hun vader soms streng gestraft. Hun moeder daarentegen bedierf hen, zonder dit zelf te weten, zooveel zij kon. Gerrit, die zoo oud was als ik, kon in de eerste plaats

alles van haar gedaan krijgen. Nooit ging hij naar school, of hij wist een paar centen van zijn moeder af te bedelen, welk geld hij altijd versnoepte. Ook bemerkte ik spoedig, dat hij, wanneer hij naar zijn zin te weinig centen bezat, niet bevreesd was om er eenige uit moeders beurs stilletjes weg te nemen.

Het was alzoo geen wonder, dat onder den invloed van zulk een omgeving de goede indrukken werden uitgewischt, welke ik van mijn lieve moeder had ontvangen. Er gingen dagen voorbij, waarin ik niet aan den Heer dacht. Wel herinnerde ik mij nog somtijds, vooral wanneer ik alleen was, de laatste woorden mijner stervende moeder, maar in den omgang met mijn makers klonken zij mij al flauwer en flauwer in de ooren. Wie weet, of ik ze eindelijk niet geheel en al had vergeten, ware er niet iets gebeurd, dat mij de oogen opende en waardoor de gebeden mijner moeder werden verhoord.

Het Kerstfeest naderde. De heerlijke dagen, welke ik vroeger, toen mijn moeder nog leefde, met zooveel blijdschap te gemoet zag, zouden weer aanbreken, maar de rechte feeststemming wilde in mijn hart niet komen. Ik begreep wel, dat er in ooms huis geen Kerstfeest zou worden gevierd. Oom zelf zou dan den ganschen dag thuis zijn. Dat was voor geen der kinderen, allerminst voor mij, een oorzaak van blijdschap.

De donkere dagen vóór het Kerstfeest gingen voor mij in ware duisternis voorbij. Geen kerstliedje werd er in huis gezongen, en de liederen, welke ik van mijn godvreezende moeder had geleerd, waren reeds lang op mijn lippen verstomd. Geen blijde boodschap: „U is heden geboren de Zaligmaker;” geen vreugdezang der engelen: „Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!” werd vernomen. Noch ouders, noch kinderen verblijdden zich over de geboorte van het Kindeken, dat Jezus

moest heeten, omdat Hij Zijn volk zou zaligmaken van hun zonden.

Met de kerstdagen hadden wij natuurlijk allen vakantie en brachten, daar er veel ijs was, bijna den geheelen dag buitenshuis door.

De ongelukkige gewoonte van mijn neefje om te snoepen had ook op mij haar invloed doen gelden. Daar ik bijna altijd in zijn gezelschap was, en hij, hoewel hij vele ondeugden bezat, niet gierig was, zoo gaf hij mij getrouw een grooter of kleiner gedeelte van al zijn snoepgoed. Dat beviel mij wel. Ik kreeg er den smaak van beet en had binnen korten tijd die slechte gewoonte van mijn neefje overgenomen. „Kom, Gerrit!” zeide hij, „gaat ge mee naar het ijs? Ik heb een dubbeltje: daarvoor zullen wij iets koopen.” Hij behoefde mij dat verzoek niet voor den tweeden keer te doen. Weldra bevonden wij ons op de gladde ijsbaan en deden ons te goed aan allerlei zoetigheid.

Ik had Gerrit niet gevraagd, op welke wijze hij aan dat dubbeltje was gekomen. Daar hij op zoo geheimzinnigen toon er over had gesproken, vermoedde ik, dat hij het niet eerlijk had verkregen. Dat ik, door met hem mee te snoepen, mijzelf mede schuldig maakte aan zijn diefstal, — daarvan gevoelde ik niets.

Ditmaal zou echter zijn diefstal niet onopgemerkt blijven, want des avonds vroeg zijn vader, terwijl hij ons allen met doordringende oogen aanzag: „Wie van u heeft het dubbeltje, dat ik van morgen op den schoorsteenmantel heb neergelegd, weggenomen of, wie weet er iets van?”

Op die vraag gaf geen van ons antwoord. Gerrit zou het nooit bekend hebben, als hij het gedaan had.

Nadat oom zijn vraag nog eens op strengen toon herhaald had, doch zonder eenigen beteren uitslag, vroeg hij niets meer. Ik meende, dat het daarbij zou gebleven zijn, maar had mij daarin vergist. Dat zou ik zeer spoedig merken.

Den volgenden morgen, op den eersten kerstdag, vroeg oom weer naar zijn verloren dubbeltje, maar *zoen* op een in 't oog loopend vriendelijken toon, voorzeker om ons het belijden van schuld gemakkelijker te maken. Toen dit evenmin iets uitwerkte, haalde hij zijn portemonnaie uit den zak, nam er een glinsterend nieuw kwartje uit, liet ons dat aan beide kanten zien en zeide:

„Komt, kinderen! zegt mij nu de waarheid; wie het mij eerlijk bekent, krijgt van mij dit kwartje.”

Een kwartje te bezitten, dat ik geheel zou kunnen versnoepen, was in mijn oog een ongekende rijkdom. Ach! om God en Zijn dienst had ik mij in den laatsten tijd niet meer bekommerd; een gebed, om mij voor verzoeking te bewaren en mij te helpen in den strijd tegen mijn zonden, was sinds langen tijd niet meer uit mijn hart en over mijn lippen tot den Heer opgeklimmen. Ook in dat oogenblik, waarop de verzoeking tot mij kwam, dacht ik niet aan Hem. Was het dus wonder, dat ik, ten einde een kwartje machtig te worden, een leugen uitsprak?

„Oom! *ik* heb het gedaan,” riep ik snel en strekte reeds mijn hand uit naar het kwartje. Maar op eenmaal weken de geveinsde vriendelijkheid en gulheid van mijn oom. Hij stak het kwartje weder in den zak, pakte mij op hardhandige wijze beet en schreeuwde: „Leugenaar! dief! dat zal ik je voor altijd afleeren.” Onder een vloed van scheldwoorden en slagen duwde oom mij naar een turfhok, wierp mij daarin en schoof de grendels voor de deur, terwijl ik hem nog uit de verte hoorde roepen: „Zit daar maar een poosje, leugenaar! dief!”

Daar lag ik nu in het turfhok, bevend van verontwaardiging over zulk een laaghartige en valsche behandeling. Ik schreeuwde, gilte en schopte tegen de deur, maar daardoor werd mijn gevangenis niet geopend. Ik geloof, dat ik mij wel een uur lang aan

mijn machteloze woede heb overgegeven. Aan mijn eigen zonde dacht ik niet, maar was alleen verontwaardigd en verbitterd over de onrechtvaardige hardheid van mijn oom en over de onoprechtheid van mijn neefje. Deze toch had het dubbeltje gestolen. Dit stond bij mij vast. Ja, *hij* had het gestolen en maar lijdelijk aangezien, hoe *ik* in zijn plaats zoo zwaar gestraft werd.

Het was koud en donker in het hok. Aan de duisternis gewende ik mij langzamerhand; maar toen ik, vermoeid van het schreeuwen, een weinig kalmer werd, begon ik eerst de koude recht te gevoelen en over al mijn leden te beven. De snerpende Noordoostenwind blies door de vele reten van de deur en de houten wanden, doch diezelfde wind bracht ook in mijn ooren een geluid, dat mij terug deed denken aan lang vervlogen, gelukkige dagen. Door de heldere, fijne winterlucht drong het geluid van kerkklokken tot mij door. Plotseeling herinnerde ik mij, hoe ik een jaar geleden op kerstmorgen, terwijl hetzelfde klokkengelui door de lucht weergalmd, aan de hand mijner moeder naar de kerk was gegaan. Welk een heerlijk kerstfeest hadden wij toen gevierd! Hoe schoon, hoe wonderschoon scheen mij de kerstgeschiedenis toe, welke ik voor het laatst uit moeders mond vernam. In den laatsten tijd had ik in het huis van mijn oom daaraan niet meer gedacht. Toen het geluid der klokken evenwel tot mij kwam, was het mij, of ik dien vorigen kerstavond weer doorleefde, of ik de stem mijner moeder weer hoorde. Zij had mij de geschiedenis op zulk een aangrijpende wijze verhaald, dat ik eindelijk had gemeend de engelen te zien en hun lied te hooren: Eere zij God! „Ook in ons, in u en mij een welbehagen, mijn jongen!” was op dien avond haar laatste woord geweest.

Bij de gedachte aan het vorig kerstfeest en aan dat, hetwelk ik toen in het turfhok beleefde, begon ik schreiende te roepen: „Moeder, moeder! *gij* hadt nooit zoo iets kunnen doen.”

Moeder was nooit hard of onrechtvaardig geweest; maar, zoo dacht ik verder, wat zou zij wel van de zaak gezegd hebben, welke mij in het hok had gebracht? Ik had tot dat oogenblik nog niet aan mijn eigen schuld gedacht, maar begon toen met schaamte en berouw te overdenken, wat moeder wel van mijn leugen zou gezegd hebben. Ik herinnerde mij toen, hoe zij gewoon was mij met zulke ernstige oogen aan te zien, als ik iets kwaads had gedaan. Dan moest ik mijn oogen neerslaan en begon mijn hart sneller te kloppen. Aan weggelopen dacht ik niet, want ik gevoelde, dat die ernstige blik ook van liefde sprak. En welk een vrede vervulde mijn ziel, als wij te zamen mijn zonde aan den Heer hadden beleden en Hem om vergeving gevraagd.

Maar nu had ik geen lieve moeder meer, die zich over mij ontfermde. Opnieuw begon ik te schreien, maar daardoor keerde zij tot mij niet terug. Ik herdacht de dagen, die na dat laatste kerstfeest waren verlopen, inzonderheid dien laatsten droevigen avond.

„Bedenk, mijn kind! dat ik u aan den Heer heb overgegeven; dat gij voor Hem moet leven, en dat ik u daarboven hoop weer te zien,” had zij gezegd.

Ik had *niet* voor den Heer geleefd. Integendeel! Ik had Hem vergeten en gehandeld, alsof Hij er niet was; dagen, weken lang had ik aan Hem niet gedacht, tot Hem niet gebeden en nu . . . nu was ik een leugenaar geworden, en het Woord van God zegt toch duidelijk, dat iemand, die den leugen liefheeft en spreekt, niet in den hemel kan komen. Maar al had ik geen moeder meer, die met en voor mij kon bidden, ik wist het toch, dat de Heer ook naar *mijn* stem zou willen hooren en mijn zonden wegnemen, wanneer ik Hem dat vroeg in den naam van Zijn lieven Zoon Jezus Christus, die op aarde was gekomen om verloren zondaars te zoeken en zalig te maken.

Ik knielde neder in het donkere hok, beled den

Heer mijn zonde en bad om vergeving; ook zei ik Hem al mijn leed en droefheid en smeekte Hem mij te willen helpen, Hem ook in *dit* huis voortaan getrouw te dienen, opdat ik Zijn kind mocht zijn en eenmaal eeuwig bij Hem wonen in het Vaderhuis, waar geen zonde en ellende meer zijn, en waarheen mijn moeder mij reeds was vooruitgegaan. Toen daalden vrede en kalmte in mijn hart; ja ik gevoelde iets van dien vrede, waarvan de engelen hadden gezongen, en met de gedachte aan die engelen en aan hun hemelsch lied viel ik in slaap.

Ik weet niet, hoelang ik daar geslapen heb. Rillend van koude werd ik eindelijk wakker, toen een zachte hand mij aanraakte en een vriendelijke stem tot mij sprak: „Arme jongen! kom maar mee; je zult wel koud en hongerig zijn geworden.”

Mijn tante was in mijn gevangenis gekomen, nadat oom was uitgegaan. Ik merkte wel, dat zij de geheele geschiedenis wist, omdat Gerrit, wiens geweten hem zeker geen rust had gelaten, haar had bekend, dat niet ik, maar *hij* de schuldige was. „Ik weet thans alles,” zeide zij, terwijl zij mij hielp opstaan, daar ik zoo stijf was geworden, dat ik mij bijna niet kon oprichten. „Gerrit,” vervolgde zij, „heeft het dubbeltje weggenomen, maar zeg er niets van aan zijn vader, zult ge niet?”

Ik beloofde aan de zwakke en onverstandige moeder dit niet te zullen doen; waar *mij* zooveel was vergeven geworden, vergaf ook ik gaarne aan Gerrit en diens vader, wat zij beiden mij hadden misdaan.

Het was haast donker, toen ik uit mijn gevangenis verlost werd. Tante deed alles, wat zij kon, om mij mijn verdriet te doen vergeten en mij te verwarmen en te verkwikken.

Toen Gerrit dienzelfden avond tegelijk met mij ter ruste ging, was hij zeer stil. Voordat ik in mijn bed stapte, knielde ik neder, zooals ik dat tehuis altijd ge-

daan had. Toen ik van mijn knieën opstond, zag ik, hoe Gerrit mij met de grootste verbazing aankeek, alsof ik iets vreemds had gedaan. Daarop begon hij te lachen en zei, dat wij veel te jong waren om „fijn” te worden. Zijn vader en moeder waren het niet: dus behoeften *wij* het ook niet te worden. Toen ik hem antwoordde, dat wij eerst dán recht gelukkig kunnen zijn en vrede in het hart hebben, als wij God liefhebben en Hem gehoorzaam zijn, begon hij wederom te lachen en riep: „Houd nu maar met die vrome praatjes op. Vader zegt, dat zij, die zoo vroom spreken, er niets van meenen.” Ik wou niet met mijn neefje gaan twisten, doch zei nog alleen: „Gerrit! *ik* meen het wel; ik hoop je dat te toonen.”

Nog maanden daarna moest ik allerlei schimpscheuten van mijn oom aanhooren. Zoo zei hij meermalen: „Eerst een dubbeltje stelen en dan gaan bidden; het staat je mooi.” Wanneer er iets weg was, dat niet aanstonds gevonden werd, riep hij: „Zoek maar niet langer; onze kwartjesliefhebber zal wel weten, waar het is.”

Gerrit en ik waren na dien tijd geen groote vrienden meer, want van dien kerstdag af was er veel in mij veranderd. Hoe goed was God voor mij, ondeugenden jongen, geweest! Al de woorden en vermaningen, welke ik vroeger van mijn lieve moeder had gehoord, had Hij op dien vreeselijken morgen in mijn herinnering teruggebracht. Ik gevoelde het, dat Hij mij hielp in den strijd tegen mijn zonden. Wel streed ik altijd niet even dapper, maar de Heer liet het werk Zijner handen niet varen. In het gebed zocht ik elken dag nieuwe kracht, want wie niet bidt, kan ook niet strijden.

Evenals ik, groeide ook Gerrit op tot een grooten, flinken man. Lieve Anton en Betsy! wanneer ik nu nog aan hem denk en in mijn eigen kinderen iets zie van hetgeen hem voor eeuwig ongelukkig heeft gemaakt, dan wordt mijn hart zoo bevreesd en diep be-

droefd. Van een snoeper werd Gerrit langzamerhand een bedrieger en dief. Toen de kinderjaren voorbij waren, bevredigden hem niet langer die zoete snoeperijtjes. Zijn tong, die altijd iets te doen moest hebben, verlangde een krachtiger prikkel en vond dezen in den drank. Hij had nooit geleerd in de kracht van God, waardoor wij alles vermogen, te strijden tegen slechte gewoonten, zoodat hij reeds als jongeling een dronkaard kon genoemd worden. Dikwijls heb ik hem gewaarschuwd, maar niets mocht helpen.

Nog herinner ik mij, lieve kinderen! dien avond, waarop hij voor de eerste maal dronken thuis kwam. Dat vreeselijk tooneel zal ik nooit vergeten. Helaas! het heeft zich later dikwijls herhaald.

Voor geen enkel ambacht of bedrijf bleek hij geschikt te zijn. Eindelijk werd hij, door bemiddeling van mijn vader, op een schip geplaatst. Mijn vader was blijde, dat hij daardoor den ongelukkigen ouders, die mij zoo langen tijd hadden gehuisvest, een dienst kon bewijzen.

Gerrit ging dus naar zee. Op de groote wateren bestond natuurlijk voor hem niet de gelegenheid om zich naar hartelust aan den drank over te geven, zooals op het land. Toch wist hij somtijds op oneerlijke wijze zich daarvan meester te maken. Zoo zonk hij steeds dieper en dieper.

Het zal nu ongeveer zes jaren geleden zijn, sinds wij hem den laatsten keer zagen. Zijn ouders waren reeds overleden. Het was een treurige verschijning, welke wij vóór ons zagen. Met een gelaat zonder eenige uitdrukking; met kleederen op meer dan één plaats gescheurd, kwam hij hier binnen. Wij behoefden niet te vragen, of hij gebrek leed. Dat was hem wel aan te zien. O! ware hij nog maar als een verloren zoon tot den hemelschen Vader gevluht met de schuldbelijdenis: „Vader ik heb gezondigd,” — alles, alles ware hem vergeven. Doch geen enkel woord van berouw of

van verlangen naar vergeving kwam er uit zijn hart en over zijne lippen. Integendeel! Hij wierp de schuld van zijn ellendigen toestand op zijn ouders en op iedereen, behalve op zichzelf. En nu weet gij, Anton en Betsy! dat, zoolang wij onze zonden niet met het hart belijden, zij niet kunnen vergeven worden.

Toen hij nu met ons aan tafel zat en uw moeder naar gewoonte den bijbel voor mij nederlegde, las ik met ontroerde ziel de gelijkenis van den verloren zoon en bad voor den ongelukkige. Of dit alles eenigen indruk op hem gemaakt heeft, weet ik niet. Weinige dagen later ging hij weer naar zee. Kort daarop ontvingen wij zijn doodsbericht. Is hij verzoend met God, of verhard en verstokt van gemoed in zijn zonden gestorven? De eeuwigheid zal het openbaren."

Toen Vader zijn treurig verhaal ten einde had gebracht, zwegen Anton en Betsy nog gedurende de eerste oogenblikken. Zij begrepen wel, waartoe hun vader juist *dit* verhaal had verteld. Eindelijk zei Betsy op zachten, maar vasten toon: „Ik wil niet doen en worden als die Gerrit."

„Ik ook niet," sprak Anton beslist, waarop hun vader zei:

„Hoort eens, lieve kinderen! wanneer uw vader en moeder, behalve hun dagelijksch brood, nog iets bijzonders hebben: appelen of peren of bruidsuiikers of koekjes of wat al meer, dan proeven de kindertjes daarvan mee. Wanneer een oom of tante of vrienden en bekenden u iets aanbieden, dan moogt gij dat met dankbaarheid aannemen en gebruiken. Maar snoepen, dagelijks snoepen, — daarvan heb ik een grooten afkeer, en dat leidt tot veel kwaad. Dat snoepen wordt ten laatste een hebbelijkheid. Het kind moet er niet op uit zijn om elken dag iets lekkers te willen hebben.

Meisjes, die snoepen, worden vrouwen, die snoepen en daarmee veel kostelijk geld voor de huishouding wegwerpen. Jongens, die snoepen, worden zoo licht jongelingen en mannen, die ook elken dag „iets” willen hebben, maar liefst iets, dat meer de tong prikkelt, namelijk sterken drank. Wil men nu eenmaal snoepen en heeft men daarvoor geen geld, dan gebruikt men allerlei middelen om daaraan te komen. Gij hebt gehoord, hoe ik eenmaal als jongen, ten einde een kwartje te verkrijgen, waarvoor ik wilde gaan snoepen, een leugen heb gesproken en daarvoor een zware straf heb ondergaan. God heeft mij die zonde vergeven, maar ik denk daaraan nog steeds met schaamte. Had Hij mij niet bewaard, wat zou er van mij zijn geworden?

Wij hebben heden kerstfeest gevierd. Laat ons dan op dezen dag verblijd zijn en den Heere God er voor danken, dat Hij uit barmhartigheid Zijn Zoon heeft gezonden om ons van zonde en dood te verlossen. Laat ons tot Hem gaan, die niet alleen onze zonden wegneemt, maar ons ook vrij maakt van de heerschappij en slavernij der zonde. Kunnen wij iets beters doen dan aan den liefderijken en machtigen Heiland te geven, wat Hij ons vraagt, namelijk ons hart? Wij willen als antwoord op die vraag nog eens met elkaar zingen het tweede versje van het Kerstlied, dat wij zoeven hebben gezongen:

Ik wil, o Heer! mijn hart u geven,
 Zij 't ook met zonde en schuld belaân.
 Wil mij, o Heiland! nooit begeven;
 Zie mij steeds in genade aan,
 In die genâ, die U bewoog
 Te komen van omhoog.
